

เทศน์เช้า วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ทุกคนปรารถนาความดี แต่ความดีของคนมันมีหลากหลายนะ ความดีของเราเห็นใหม่ คุณเด็กดี เชื่อฟังพ่อแม่ พ่อแม่เลี้ยงคุณนี่ โอ้โฮ! เป็นเด็กดีเห็นใหม่ แต่เด็กดีก็ต้องมีวุฒิภาวะ มีการศึกษาของเขาไป พอโตขึ้นมาเห็นใหม่ การเลี้ยงลูกของพ่อแม่เนะ เขาไม่โอ้อวดเกินไป คุณติ คนเขามีฐานะเขามีเงิน เขาจะไม่ให้เงินลูกเขาโดยตามใจชอบ เพราะการให้เงินลูกเขาตามใจชอบเห็นใหม่

บิลเกตส์มันเสียสละตั้งมูลนิธิ มันอุทิศหกหมื่นล้านเหรียญนะ แล้วมันบอกว่ามันไม่ให้ลูกมันเพราะอะไร เอาไว้ให้ลูกไว้ส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเขาทำเป็นมูลนิธิไว้เพื่อสังคม เพื่อโลก เขาพูดเองนะ เขาให้สัมภาษณ์ “ผมไม่ต้องการให้โรครวยทำลายลูกผม ถ้าลูกมันได้เงินแล้วใช้เงินจนนิสัยเสียไป โรครวยมันทำลายลูกผมได้ ผมจะเอาเงินนี้มาตั้งเป็นมูลนิธิของบิลเกตส์” หกหมื่นกว่าล้านเห็นใหม่

ถ้าเรามีเงินมีทอง เราจะให้ลูกเรา เราก็ต้องให้เขาใช้โดยสมฐานะของเขา แล้วเขาจะต้องรู้จักคุณค่าของมัน นี่เรื่องของพ่อแม่เนะ ถ้ารักลูกเห็นใหม่ แต่ถ้าพ่อแม่ใจอ่อน ลูกต้องการสิ่งใด ก็ให้ตามความปรารถนา ลูกต้องการสิ่งใด เราก็ให้ แต่เราก็ต้องใช้ปัญญาสิ่งนี้ได้มาด้วยสิ่งใด ด้วยประโยชน์สิ่งใด

ความดี! ความดีของเด็ก เด็กมันจะพัฒนาขึ้นมา แต่ความดีของพ่อแม่ละ พ่อแม่เนะ ถ้าพ่อแม่เราเคยทุกข์เคยยากมา เราซาบซึ้งรสชาติของความทุกข์อันนั้น ถ้าเราซาบซึ้งรสชาติของความทุกข์อันนั้น เราจะไม่ให้ความทุกข์อันนี้เบียดเบียนลูกเราเลย เราจะดูแลมันอย่างกับไข่ในหินเลย เพราะอะไร...เพราะเราเคยทุกข์มา

เรามีเพื่อนเยอะมาก เขาบอกเลยว่า “ลูกเขาต้องการสิ่งใด ให้หมดเลย” เพราะอะไร เพราะเราไม่เคยได้สิ่งนี้มา ลูกต้องการสิ่งใดเขาให้หมดเลย แล้วลูกก็เสียทุกคนเลย เพราะอะไร เพราะเรารักไม่ถูกทาง

นี่ก็เหมือนกัน ไซ้! เราเคยทุกข์เคยยากมา สิ่งที่เคยทุกข์เคยยากมา อันนั้นมันเป็น
เวรเป็นกรรมของคน แต่เราจะดูแลลูกหลานของเราไปด้วยศรัทธา ด้วยความเป็นจริง
เพื่อให้เขายืนอยู่ในสังคมได้ ไม่เป็นภาระของสังคม พ่อแม่สั่งสอน ไม่ใช่พ่อแม่ไม่สั่ง
สอน พ่อแม่สั่งสอนนะ “เอาแต่ใจ...เอาแต่ใจ” แล้วมันก็เสียกันไป

นี่พูดถึงทางโลก เขายังคิดได้ขนาดนั้นนะ แต่เรามาวัดมา เราต้องการวัดที่ดี ที่
น่าเชื่อถือและไว้วางใจ ถ้าวัดที่ดีเขาทำอย่างไรล่ะ

วัดบ้าน... เขาจะอีกทีก็ครึกโครมขนาดไหน มันก็ไม่มีปัญหา เพราะเขาต้องการ
เห็นไหม บ้านใครอยู่ใกล้วัดไหน ก็ไปทำบุญวัดนั้น เราก็ได้บุญกุศลของเรา แต่คนใกล้
วัดนั้น เขาก็ไม่ยอมทำบุญวันนั้น เพราะเขาเห็นพฤติกรรม เขาเห็นการกระทำของวัดนั้น
แล้วเขาอยากไปที่อื่น ให้อวัดนั้นก็พยายามจะเอาอกเอาใจกัน มีมโหรีสพสมโภช ให้อีกทีก็
ครึกโครมกันไป อีกทีก็ครึกโครมขนาดไหน ยิ่งอีกทีก็ครึกโครมคนก็ยิ่งพอใจ ไอ้... ไป
วัดสบาย... สะดวกสบายไปหมด นั่นก็เป็นวัดประเภทหนึ่ง!

วัดที่เขาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เขาต้องการความสงบสงัดเห็นไหม เราไปวัดนะ
เราไปเห็นเฉพาะหน้า เฉพาะส่วนที่เราได้ปฏิสัมพันธ์กัน แต่ ๒๔ ชั่วโมงที่เราไม่ได้ไปใน
วัดนั้น เขาทำอะไรกันอยู่แล้วเวลาสิ่งที่ไม่เป็นความจริงของเขาเวลาที่เป็นมารยาทสังคม
ที่เขาต้อนรับเรา มันก็แค่แป็บเดียวนั้นนะ เราจะเห็นได้อย่างไร

แต่เวลาไปเข้าวัดนะ สีล เราจะรู้ได้ก็ต่อเมื่ออยู่ด้วยกันนานๆ ธรรมะจะรู้ได้ก็
ต่อเมื่อแสดงธรรม เวลาพูดออกมา มันควักหัวออกมาแผ่เลย ว่ามันเป็นจริงหรือไม่
เป็นจริง มันไม่เป็นจริง! เดียวนี้โกหกหลอกลวงกันทั้งนั้น มาพูดพุทธพจน์! พุทธพจน์
นะ! มันเป็นความจำมาทั้งนั้น ความจำใครก็พูดได้ ใครก็ทำได้ แต่ไม่เป็นความจริง
เพราะพฤติกรรมมันไม่เป็นความจริง

นี่ก็เหมือนกัน เราไปวัดกัน เข้าวัดนะ ถ้าเป็นหน้าเทศกาล ไปวัดนะ เขาจะทำการ
พัฒนากันเต็มที่เลย เพื่อเอาไว้รับแขก เอาไว้ต้อนรับคนมาวัด เราเห็นได้หมด ต้นไม้ก็เพิ่ง
ตัดแปลงใหม่ ตัดใหม่ ทำใหม่หมด

แต่ถ้าเป็นข้อวัตรปฏิบัติ เขาทำกันทุกวัน ๆ มันเป็นความสะอาดบริสุทธิ์โดยข้อวัตรปฏิบัติเห็นไหม ถ้าเป็นข้อวัตรปฏิบัติ มันเป็นอย่างนั้นตลอดชีวิต ตลอดไป มันตลอดไปเพราะอะไร เพราะมันมีหลักเกณฑ์ของใจใช่ไหม ถ้าใจมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา ใจดวงนั้นมันวิวัฒนาการ มันพัฒนาของมัน มันออกมาจากความคิดความนึก

คนเรานี้ มโนกรรม กายกรรม วาจากรรม ถ้าการกระทำนั้นมันออกมาจากไหน ออกมาจากใจ ถ้าใจมันซาบซึ้งในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งต่าง ๆ พฤติกรรมมันแสดงออกมา ข้อวัตรปฏิบัติมันดัดแปลงใจนะ

เวลาหลวงตาท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจะ “โอ้... ธรรมะนี้มันละเอียดอ่อนมาก จะสอนใครได้หนอ...” มันจะมาได้อย่างไร ถ้าเขามาได้ เขาเป็นคน... เราก็เป็นคน แล้วเรามาได้อย่างไร เรามาได้เพราะว่า...

หลวงตาท่านอุปัชฌาภหลวงปู่มั่นอยู่ พฤติกรรมของท่าน ท่านดูแล บำรุงรักษาอยู่ นี่ ท่านตรงต่อธรรม ตรงต่อศีล ตรงต่อข้อวัตรปฏิบัติ เพราะท่านมีข้อวัตรเป็นเครื่องดำเนิน พอมีเครื่องดำเนิน ท่านก็ประพฤติปฏิบัติขึ้นไปจนถึงที่สุดแห่งทุกข์ของท่านได้

ขนาดปฏิบัติ เวลาเราปฏิบัติเห็นไหม คูสิ เวลาคนเข้มแข็งขึ้นมา เราทำอะไรเป็นเรื่องปกติใช่ไหม เวลาคนอ่อนแอ ทำโน่นก็ไม่ได้ ทำนี่ก็ไม่ได้ เพราะใจมันอ่อนแอใช่ไหม คนที่มันเข้มแข็ง มันทำอะไรก็ได้ ประสบความสำเร็จหมดละ มันเป็นเรื่องธรรมดา มันมันก็บิน ได้เป็นเรื่องธรรมดา ปลา มันก็อยู่ในน้ำเป็นเรื่องธรรมดา คนที่เข้มแข็งเป็นปกติขึ้นมา เขาก็เป็นธรรมดาของเขา เขาทำงานของเขาด้วยความเข้มแข็ง มันเป็นเรื่องปกติใช่ไหม

แต่พอปกติขึ้นมาแล้ว พอเราประพฤติปฏิบัติขึ้นไป มันเป็นการเข้มแข็งของเขา มันทำไปจนถึงที่สุดแห่งทุกข์ เพราะอะไร เพราะเป็นความเข้มแข็ง เป็นความปกติ มันก็เลย เอ่อ...เป็นเรื่องธรรมดา คือว่ามันมองไม่เห็นว่ามันเป็นประเด็นสำคัญอะไรเลย

แต่จริง ๆ มันสำคัญ สำคัญเพราะอะไร เพราะมันเป็นจรตนิสัยที่เราทำได้ใช่ไหม แต่คนอื่นเขาทำไม่ได้ แล้วทำอย่างไร “จะสอนได้อย่างไรหนอ...” อ้อ..คนมาได้ด้วยข้อ

วัตรปฏิบัติใจ ข้อวัตรปฏิบัติมันถึงเป็นการขัดเกลา เป็นการดำเนินให้คนเป็นคนดีขึ้นมา
ได้

ถ้าเป็นคนดีขึ้นมาได้ สิ่งนั้นนะวัตรปฏิบัติ มันถึงออกมาจากใจ ถ้าออกมาจากใจ
ถ้าใจมันเข้มแข็ง มันทำอะไรก็ได้ เป็นประโยชน์ ใจนั้นมันจะมีประโยชน์ขึ้นมา นี่เราไปวัด
ไปวาทีเพื่อเหตุนี้ ถ้าไปวัดไปวาขึ้นมาเห็นใหม่ ความดีของใคร ความดีของเด็ก ความดี
ของผู้ใหญ่ ความดีมันแตกต่างกันไป นี่มาเพราะเรื่องของบุญกุศล

จริง ๆ นะ มองกันโดยโลกนะ ข้าวของเงินทองเป็นของหายาก กว่าเราจะหามาได้
แต่ละชิ้นแต่ละอันนั้น เราต้องไปลงทุนลงแรงมา แล้วเราเสียสละออกไปนี่ มันเป็นของ
ใหญ่โตใหม่... เป็นของใหญ่โต! เป็นของใหญ่หลวงมากนะ! ยิ่งคนทุกข์คนยากนะ กว่า
จะหาเงินทองมาได้แต่ละบาทแต่ละสตางค์ มันทุกข์ยากทั้งนั้นนะ แล้วได้มาก็มานบใส่
หัว มาถวายพระ เพราะอะไร

...เพราะว่าประเพณีวัฒนธรรม เพราะอะไร... เพราะเขาเชื่อศรัทธาของเขา เรื่อง
บุญกุศลนี้มันเป็นเรื่องใหญ่โตใหม่... ไซ้! มันเป็นเรื่องใหญ่โต... แต่สิ่งที่ใหญ่โตกว่านั้น
คือความรู้สึก คือหัวใจที่มันมีอำนาจ ที่จะเสียสละนั้นได้ แล้วสิ่งที่มันเสียสละมา จิตใจ
มันเป็นบุญกุศลขึ้นมา

แล้วถ้าประพฤติกปฏิบัติละ เวลาประพฤติกปฏิบัติขึ้นมา มันต้องการความสงบ
ต้องการความสงบ ต้องการความวิเวก ต้องการความต่าง ๆ เห็นใหม่ นี่มันไม่กดถ่วงกัน
เราทำบุญกุศลของเรา แต่ไม่ต้องไปกดถ่วงใคร

แต่ถ้าเราทำบุญกุศลของเรา สิ่งที่มีความสำคัญ มันต้องไปกดถ่วงเขาไปหมดเลย
ความกดถ่วงคนอื่น อันนี้เป็นบุญใหม่...เป็น! แต่สิ่งที่เราจะละเอียดขึ้นไปกว่านั้น มันเป็น
ความจริงใหม่...เป็นความจริง! แล้วความจริงมันควรจะพัฒนาขึ้นมาใหม่ นี่มันถึงเป็น
การวัดค่าของใจ ถ้าใจของเรามันเป็นตรงนั้น เห็นใจใหม่...เห็นใจทุกๆ คน

เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะกระพี้ เปลือก แก่นของต้นไม้ มันมีความสำคัญทั้งหมด
แต่คุณประโยชน์ของมันเป็นอย่างใด ถ้าคุณประโยชน์เป็นคุณงามความดี มันจะเป็นคุณ
งามความดีของมันนะ

ถ้าเป็นคุณงามความดีเห็นไหม ไม้เนื้อแข็ง ไม้เนื้อแก่น ใคร ๆ ก็ต้องการเป็นประโยชน์ทั้งนั้นนะ แต่มันมีมากมีน้อยละ มันมีน้อย! นี่ก็เหมือนกัน คนก็เหมือนกัน ความรู้สึกของคนก็เหมือนกัน แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันยังแตกต่างหลากหลาย ขึ้นไปมหาศาลเลย สิ่งที่แตกต่างกันหลากหลายมหาศาล อันนี้มันมาจากไหนละ มันมาจาก บุญเก่า กรรมเก่ากรรมใหม่อันหนึ่ง คือมันเป็นจิตเป็นนิสัยอันหนึ่ง

ถ้าจิตนิสัยมันก็เป็นเรื่องปกติธรรมดา นกมันก็บินได้ ปลามันก็อยู่ในน้ำเป็นเรื่องธรรมดา มันรู้ขึ้นมา จิตนิสัยที่มันเป็นธรรมดา มันจะชวนชวาย มันจะทำคุณงามความดีของมันจนเป็นเรื่องปกติธรรมดา แต่คนที่ไม่ได้ทำ มันเป็นเรื่องที่หนักหนาสาหัสสากรัณนะ แต่เวลาพัฒนาขึ้นไปแล้ว เวลาเป็นสมาธิขึ้นมา มันก็เป็นสมาธิที่ดีขึ้นมา ถ้ามันเป็นปัญญา ปัญญา มันก็จะชำระสะสางเรื่องกิเลสตัดหาความทะยานอยากเข้าไป

แต่ถ้าเป็นปัญญาของเรา! ปัญญาของเรา! ปัญญาเหมือนกัน เป็นโลกีย์ปัญญา ปัญญาของเรา เราใช้ปัญญาแล้ว เราใช้ความคิดแล้ว ความคิดนี้มันมาจากโลก มาจากกิเลสตัดหาความทะยานอยาก มันไม่ได้มาจากสัมมาสมาธิ มันไม่ได้มาจากจิต มันมาจากภวานามยปัญญา มันแตกต่างหลากหลายนะ

ถ้าอุณหภูมิมันไม่ถึง มันจะแบ่งแยกไม่ออก มันแบ่งแยกไม่ได้ แล้วเวลาไปวัดที่เครื่องวัดในการปฏิบัติ เป็น “อัตรกิลมณานุโยค” มันเป็นความลำบากเปล่า ไม่ควรไปเลย ไปในที่อีกทีก็ครึกโครมคิดว่า สะดวกสบาย เขาต้อนรับอย่างดี... ชอบกันอย่างนั้น เห็นไหม แต่เวลาผลล่ะ เวลาจะเอาผล เราชอบผลอย่างไร

เวลาเราไปโรงพยาบาลนี้ โรงพยาบาลที่ไหน ยาเขาก็ไม่ดี ทุกอย่างไม่ดี แต่เขาต้อนรับดี เราก็ชอบใจใหม่ แต่ถ้าโรงพยาบาลไหน ถ้ายาเขามีคุณภาพ ยาที่มีคุณภาพมันหามาได้ยาก ยาที่มีคุณภาพมันมีราคามาก การจะให้ยานั้นได้ เขาต้องเตรียมความพร้อมของคนไข้อย่างเต็มที่แล้ว การให้ยาเฉพาะโรค ที่มันเป็นโรคขั้นวิกฤติขึ้นมา เขาต้องเตรียมคนไข้ให้แข็งแรงขึ้นมา นี่การเตรียมคนไข้ขึ้นมา นี่ การฟื้นฟูคนไข้

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราพอใจสิ่งใดเราก็จะได้สิ่งนั้น อุณหภูมิของใจมันคิดอย่างนั้นเองว่าสะดวกสบาย สบาย ๆ สบายอย่างนี้ ถ้าสบาย ๆ โดยเศรษฐกิจ มหาเศรษฐกิจ เขาก็สบายของเขาเพราะเขามีความพร้อมของเขา ถ้าความสบายอย่างนั้น ความสบายโดย

เศรษฐี มหาเศรษฐี เขามีพร้อมของเขา อันนั้นสาธุ! แต่เรามันจี๋ทุกขจี๋ยาก มันสบาย ๆ เราจะมีอะไรเป็นเครื่องดำรงชีวิตของเราล่ะ เราก็ต้องปากกัดตีนถีบกันทั้งนั้น

คนสบาย ๆ มันก็มี “จี๋ปาภิญญา” มันเป็นอย่างนั้น แต่จี๋ปาภิญญาว่าจะเป็นอย่างนั้น เขาก็ต้องสร้างสมของเขามหาศาล ดูชีวิตเราชีวิตหนึ่งสิ ตั้งแต่เกิดจนตาย เราทำอะไรบ้าง แล้วการเกิดการตายมันซับซ้อนมาอย่างนี้ เขาก็สั่งสมของเขามา

เราก็บอกว่ามันเป็นเรื่องเอกสิทธิ์ เรื่องสิทธิส่วนบุคคล อย่าเอามาพูดเลย ไซ้! ไม่เอามาพูด แต่เวลาเราปฏิบัติกัน เรามองแต่คนอื่นทำไมล่ะ ทำไมคนนี้ทำยาก ทำไมคนนี้ทำง่าย แล้วทำไมเราชอบง่าย ๆ ละ ความเป็นง่าย ๆ ถ้ามันง่าย ๆ การทำงานของโลก มันก็ประสบความสำเร็จไปหมด

ถ้ามันง่ายแล้วเป็นความจริงมันก็เป็นอันหนึ่ง มันง่ายแต่มันไม่จริง มันง่ายแต่มันไม่จริงเพราะอะไร เพราะเราพยายามปิดเอาแต่สวะ เอาแต่ปัญหาซ่อนไว้ได้พรม เราไม่รับผิดชอบ เราไม่รับรู้ มันปิดทั้งหมดเลย แล้วเราจะแก้อะไรได้

ถ้าเราจะแก้ได้ เราต้องแก้ความลึกลับสงสัย แก้ปมในหัวใจของเรา แต่เราปฏิเสธไปหมดเลย โน่นก็ไม่เป็นไร สบาย ๆ เราไม่เอาโรคภัยไข้เจ็บ เอาสิ่งที่มีมันเป็นประเด็นในหัวใจ โรคภัยไข้เจ็บเห็นไหม คุณเชื่อโรคสิ เขาต้องเอาเข้ากล้องจุลทรรศน์เขาถึงจะพิสูจน์ได้ เขาต้องเพาะเชื้อ ถึงจะรู้ว่ามันเป็นเชื้ออะไร

ไอ้เชื้อกิเลส ไอ้ความรู้สึกของเราเนี่ย ยิ่งมองไม่เห็นยากเข้าไปใหญ่ เพราะมันเป็นนามธรรม มันเกิดขึ้นมากับเรา เกิดกับความคิดของเรา เรายิ่งเห็นได้ยากใหญ่ แล้วเราคิดอะไรนะก็ถูกไปหมด ทุกอย่างทุกคนคิดว่าถูกหมด ความดีของเราต้องถูกหมด แต่ความดีที่เป็นความจริงในพระพุทธศาสนามันเป็นอย่างไรมันจะถอดถอนอย่างไร เห็นไหม มันละเอียดอ่อนกว่านั้น วุฒิภาวะอันนี้สำคัญมาก

วุฒิภาวะของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ วุฒิภาวะของคนที่จะประพฤติปฏิบัติเข้ามา ที่ว่าละเอียด ๆ เห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติไป ละเอียดยะเอียดสุดขนาดไหน มันละเอียดขนาดไหนเพราะมันมีวุฒิภาวะ มันถึงจะละเอียดอย่างนั้นเข้าไปได้ ถ้าเข้าถึงไป

รื้อค้น เข้าไปจับต้อง เข้าไปพิสูจน์ได้ ถ้าไปจับต้องพิสูจน์ได้ นั่นนะสันตสิทธินะ ปัจจัตตัง จะไม่มีความลังเลสงสัยเลย

นี่พอประพฤติปฏิบัติเนะ ว่าง ๆ ว่าง ๆ “นี่คืออะไรครับ โอ๊ย! ปัญญาผมเกิดขึ้นมาหลายรอบแล้ว ผมได้อะไรครับ...” นี่ไง มันไม่เป็นสันตสิทธินะ มันไม่เป็นความจริงใจ ถ้าเป็นความจริงนะ เราตัดขาด เราทำของเราเองนี่ ถามใคร..จะถามใคร... ถ้ายังถามอยู่...ผิดหมด!! เพราะเราสงสัย

หลวงตามะท่านไปอยู่ที่หนองผือ เวลาที่จิตท่านสงบลงมานะ แล้วเสวยอารมณ์... แล้วสงบลง แล้วเสวยอารมณ์... พอมันสงบลง โอ้โฮ... มันว่างมากเลย “เอ๊ะ! อย่างนี้ไม่ใช่หมดกิเลสแล้วหรือ” เห็นไหม ท่านเรียนมาไง พอบอกอย่างนี้ไม่ใช่หมดกิเลสแล้วหรือ “ไม่เอา!” เพราะอย่างนี้ไม่ใช่หมดกิเลสแล้วหรือ คือ สงสัย คือไม่จริง ท่านปิดทิ้งเลย “ไม่เอา! อย่างนี้ไม่เอา” นี่คนที่มิวฤทธิภาวะ! ขนาดมันว่างหมด มันปล่อยหมด มันว่าง... มันละเอียดมาก แต่ไม่มีเหตุมีผล ว่างเพราะอะไร มันว่างอย่างไร มันขาดอย่างไร “อย่างนี้ไม่เอา” นี่คนที่มิวฤทธิภาวะ! เป็นผลงานของเรา เราสัมผัสเอง เรายังไม่เชื่อเราเลย

เรายังต้องมีเหตุมีผลพอ เราถึงจะเชื่อได้ แล้วท่านพิจารณาต่อขึ้นไป ท่านถึงไปเห็นเป็นจุดเป็นต่อม ถ้าไปติดความพอใจนะ มันก็อยู่แค่นั้น มันไปไม่ได้ไง นี่ก็เหมือนกัน “ว่าง ๆ ว่าง ๆ ปัญญาของผมเป็นอย่างไรครับ อย่างนี้เป็นไง” เพราะอะไร เพราะอันนี้มันไม่เป็นความจริง ถ้ามันเป็นความจริง เป็นสันตสิทธินะ มันจะเป็นความจริง

นี่แหละวุทธิภาวะ... วุทธิภาวะที่เราพยายามสร้างบารมีของเราขึ้นมา เราจะมีจุดยืนของเราขึ้นมา เราจะแก้ไขของเราขึ้นมาในหัวใจของเรา คุณสิ เขาหลอกหลวงกันทางโลกเราไปเชื่อเขาได้อย่างไร ใอันนี้ก็เหมือนกัน กิเลสมันหลอกเราในหัวใจ ทำไมเราหลงไหล ไปเชื่อมั่นได้อย่างไร

ถ้าเราเชื่อมั่นเพราะอะไร เพราะเราไม่มีจุดยืน เราไม่มีวุทธิภาวะ เราไม่สามารถยับยั้งมันได้ ถ้าไม่สามารถยับยั้งมันได้ พอยับยั้งมันเสร็จแล้ว มันจะพาเราไปไหน ยับยั้งเสร็จแล้วยังไม่เจอมันอีกเห็นไหม ต้องขุดคุ้ยหา มันมีอยู่ไหน ใ้อความลังเลสงสัย ใ้อความคิดที่มันผุดออกมาจากใจนี้ มันอยู่ไหน พอมันจับได้ มันพิจารณาได้ มันตีแผ่ได้

มันทำลายหมดแล้ว มันทำลายคาเลย “มันสมมุจเทพทาน” ตายเลยต่อหน้า พลิกศพกิเลสเลย เอากิเลสนี้มาพิสูจน์

ยถาภูตัง นีก็เลสมันขาดแล้ว... ยถาภูตัง เกิดญาณทัสสนะ รู้อีกเห็นใหม่... ยถาภูตัง ศพกิเลสมันนอนอยู่นี้ ญาณทัสสนะพลิกเลยว่ามันตายเพราะเหตุใด มันตายด้วยปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติ มันตายด้วยสิ่งใด มันมีอาวุธสิ่งใด ทำสิ่งใดฆ่ามัน!! แล้วมันตายเพราะเหตุใด แล้วมันตายแล้ว มันตายกองอยู่นี้ ตายเพราะอะไร

นี่มันชัดเจนขนาดนั้น ถึงว่าเวลาเป็นอริยมุนี มันจะมันคงมาก มันเป็นอกุปป์กรรม มันจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลย เพราะมีเหตุมีผลรองรับ เราถึงว่าเราต้องมีจุดยืนของเรา เราทำเพื่อประโยชน์ของเรา

ที่ไหนเขาเป็นไปเห็นใหม่ กระพี้ หนุ่ต่าง ๆ มันมีมากมายไป ความเป็นแก่นสารในสังคัม มันมีมากน้อยขนาดไหน ในการประพฤติกปฏิบัติก็เหมือนกัน เราจะมีแก่นสารของเรา แต่ไอ้พวกกรากหนุ่ ไอ้พวกกระพี้มันบอกว่า “ไอ้พวกแก่นสารนั้นนะ คือไอ้พวกจีทุกข์ อตตกิลมถานุโยค ทำตัวให้ลำบาก” แต่เขาไม่รู้เลย เพราะเขาเป็นหนุ่ เป็นกระพี้ เขาจะวัดค่ากับแก่นนั้น ไม่ได้เลย ของเขาเป็นสุขผง เป็นขุยต่าง ๆ ไม่มีประโยชน์อะไรเลย แต่แก่นของเนื้อไม้ แก่นของธรรมมันมีประโยชน์มาก แต่จะกว่าจะหาแก่นของธรรมได้ เขาบอกว่า ...อตตกิลมถานุโยค...

ดูสิ ดูความคิดของคน แล้วเราก็เชื่อเขา เราก็ต้องการเป็นแก่น ต้องการเป็นกระพี้ ต้องการเป็นกรากหนุ่ เพราะฝนตกมันกิ่งอกทันทีเลย ง่ายมาก ไม่ต้องไปเพาะพันธุ์ที่ไหนเลย มันจะเกิดทันทีเลย แต่ของเราว่าจะเพาะพันธุ์ได้ กว่าที่จะทำได้ มันทุกข์ยากขนาดไหน

แต่มันเป็นความจริง เราจะทุ่มเทสิ่งใด เพื่อประโยชน์กับอะไร เราต้องทุ่มเทกับเรา เพื่อประโยชน์ของเรา พิสูจน์ของเรา ไม่เชื่ออะไรใด ๆ ทั้งสิ้น ให้หัวใจเรามันยอมรับธรรม แล้วมันจะเชื่อธรรมตามความเป็นจริง ถ้าปฏิบัติธรรมให้มันเห็นจริงของมัน แล้วมันประสบของมัน แล้วมันจะเป็นสันติภูฏิกโก เป็นประโยชน์กับเรา เอวัง